

Hellenic Republic
Municipality of Kozani

Kozani 20/11/2019
Num.Pr.: 36070

To: The President of Consultative Commission on Industrial Change, Lucie STUDNIČNÁ

Dear Ms President,

The energy transition, which is promoted by the revised EU Energy Policy, through the set of measures for the “Clean energy for all Europeans”, besides the opportunities for consumers, for growth and for the creation of new jobs, engenders significant challenges for local communities in the EU.

As you already know, from your participation in the “coal regions in transition” via your representatives, these challenges arise from the dismal repercussions of the energy transition on existing jobs in carbon and coal intensive industries, and consequently on the respective local communities in terms of reduced economic growth, increased risk of energy poverty and the emergence of the question of energy sufficiency, make it imperative to find solutions according to special needs of these local communities, whose economies are heavily dependent upon coal extraction and the generation of electricity from fossil fuels such as lignite.

The Municipality of Kozani, which is the largest Municipality in the Region of Western Macedonia, a region among those in the EU where lignite extraction and the generation of electricity from lignite-fired power plants is the most significant economic activity, has faced adverse effects and is expected to be further affected negatively by the clean energy transition.

In the Region of Western Macedonia until 2009, the year where the economic crisis struck Greece, the installed power produced by the electricity generation Units of the Public Power Corporation (PPC), most of them are located within the Municipality of Kozani¹, was over 4,4 GW², 61% of

¹ The installed power of the lignite-fired units within the boundaries of the Municipality of Kozani (Unit Agiou Dimitriou and Kardias) is 2.5 GW, see ADMIE, Units in the Unit Registry, <http://www.admie.gr/en/operations-data/registers/generation-unit-register/production-units-in-units-register/> (accessed: 27 September 2019)

² Public Power Corporation S.A. (2010), Corporate Social Responsibility and Sustainability Report, Athens, https://www.dei.gr/Documents2/DEH_CSR_English.pdf (accessed: 25 September 2019)

which was produced by lignite³ (today this percentage is 30%⁴). According to a study⁵, for each of 1000 tones of lignite extracted, 0.35 jobs are retained in the area, whereby for each job in the PPC 3-4 additional jobs are retained in the area. As the period of effective operation of many lignite-fired power generation units is coming to an end and they are expected to be shut down shortly⁶, while the remaining units are expected to be uneconomical and to shut down within the next decade. As a result, the lignite-related economic activities have declined by over 50% over the past decade and are still declining. According to the energy plans of the country⁷ and to the recent statements by the new Prime Minister⁸, all lignite-fired power plants are expected to be shut down by 2028.

As the productive model and industrial base of our area has relied primarily on lignite-related economic activities, the transition to the post-lignite era has a direct effect on jobs and income, and also on the local economy and growth. In particular, the per capita income has decreased by 8.9% within a year (in 2015, as compared to 2014)⁹, while the rate of its decline is by far higher than the national average. Additionally, the unemployment rate in the Municipality of Kozani is among the highest in the country, and the area is among the three Regions with the highest unemployment rates in the EU (27%)¹⁰. It has been observed that the rise of unemployment is correlated with the decline of the lignite-related economic activities. This situation has far-reaching consequences, such as population decline¹¹, outward migration (particularly of young, well-educated people) and the deterioration of all relevant indicators, such as competitiveness of the economy¹², and human health.

According to the above mentioned, our Municipality is about to face more severe repercussions from the transition to a clean energy regime.

³ Ibid.

⁴ Public Power Corporation S.A. (2017), Corporate Social Responsibility and Sustainability Report, Athens, https://www.dei.gr/Documents2/EKE/EKE_2017_EN_WEB_3.pdf (accessed: 25 September 2019)

⁵ Technical Chamber of Greece / Department of Western Macedonia (2018), Update of the study "Estimating the costs of the transition of the Region of Western Macedonia to lower lignite-related economic activity", http://tdm.tee.gr/wp-content/uploads/2018/04/decarbonization-cost-WM_FINAL_29_3_2018.pdf (accessed: 28 September 2019)

⁶ These are the Units of Kardias and Amyntaio, which operate according to the status of prolongation the time of operation, see ΥΠΕΝ/ΥΠΠΓ/56257/7231 Decision (Official Government Gazette τ. Β' /2646/ 01-07-2019) and ΥΠΕΝ/ΥΠΠΓ/82568/11912 Decision (ΟΓΓ τ. Β' / 5301/26-11-2018).

⁷ Ministry of the Environment and Energy, National Plan for Energy and Climate, https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/greece_draftnecp.pdf (accessed: 16 September 2019)

⁸ Hellenic Republic, Prime Minister "[...] Our objective is to shut down all lignite-fired power plants by 2028, even though we are a major producer of lignite", <https://primeminister.gr/2019/09/23/22241> (accessed: 20 September 2019)

⁹ Hellenic Statistics Authority (ΕΛΣΤΑΤ) (2019), Press Release, Regional Accounts: Gross Value Added for the year 2016 and revised data for the year 2015, <http://www.statistics.gr/documents/20181/d1e38f18-994a-4abb-ad61-2ac1ab6cfc1f> (accessed: 25 September 2019)

¹⁰ Eurostat (2019), Unemployment in the EU regions in 2018, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9746862/1-29042019-BP-EN.pdf/329a9132-20c0-485b-aa22-b34864c22fde>

¹¹ The population of the Region of Western Macedonia had significantly decreased by 9,4% in 7 years (in 2018, as compared to 2012), Eurostat, Population on 1 January by NUTS 2 region, παρατίθεται εδώ: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00096/default/table?lang=en> (accessed: 18 September 2019)

¹² The RCI indicator (2016) ranks Western Macedonia in the 252nd position in competitiveness among the 263 regions in the EU, https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2017/the-eu-regional-competitiveness-index-2016 (accessed: 18 September 2019)

The Municipality of Kozani, compared to other areas of the EU with similar characteristics, is expected to be struck way more, as it is more vulnerable to the ensuing changes. To tackle these adverse effects, we request from the EU institutions to take urgent measures, in accordance with the above-mentioned Union principles of solidarity and social cohesion. This support should include the following:

- 1. To provide comprehensive technical assistance for the development and implementation of a specific Strategic Plan, which will include a time-plan and will foresee sources of funding for the transition of the area to the clean energy. This time-plan should be synchronous with the retirement of coal power plants in order to avoid any delays on the return of investments.*
- 2. To define and establish new financial instruments which will be focused on tackling the adverse effects that have already appeared in our Municipality, and which will aim to foster research, innovation, education and investments in clean energy.*
- 3. To treat our Municipality equally to other areas in the EU with similar characteristics¹⁶, which have access to additional financial instruments and to initiatives such as the "Industrial Modernization Platform"¹⁷, and which will complement the above measures.*
- 4. To support the adoption of a friendly investment regime within the boundaries of our Municipality, in line with European laws, as it has taken place in other Member-States¹⁸, in order to a) tackle the effects of the industrial transition on jobs, b) attract foreign investments on clean energy and c) boost competitiveness. The concept is to take any advantages of the area such as the value of human resources, the promotion of innovation methods on production on primary sector, the use of lignite besides energy production, the use of energy distribution networks, renewables, investments on ICT etc.*
- 5. To implement the above-mentioned steps immediately, to prevent the ongoing decline of the lignite-related economic activities from leading to higher unemployment rates, to ensure energy sufficiency to heat households, to end energy poverty and to ensure public health. Immediate action is needed because all these measures will take time before delivering benefits.*

¹⁶ E.g. the Region of Silesia received special financial support of 120 million Euros from the European Regional Development Fund (ERDF), https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/initiative_5_support_en_1.pdf (accessed: 20 September 2019)

¹⁷ European Commission, Strengthening Innovation in Europe's Regions: Strategies for resilient, inclusive and sustainable growth, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0376&from=EL> (accessed: 20 September 2019)

¹⁸ E.g. in Poland, <http://www.invest-in-silesia.pl/index.php?page=katowicka-specjalna-strefa-ekonomiczna-2> and Lithuania, <https://investlithuania.com/investment-locations/fez/> (accessed: 15 September 2019)

It is worth noting too that the lignite-fired power plants are providing heating to three large cities and to smaller towns, which have a total population of over 120,000 people, in an area with the lowest temperatures in Greece, where winter lasts for six months every year.

At the same time, PPC owes approximately 130 million Euros to the Municipalities of the Region of Western Macedonia. This is the so-called "Duty for the development of industrial areas producing electricity from lignite-fired power plants". This has led to the decline of revenues of the Municipalities, which, combined with the economic crisis in Greece, which led to the reduction of the government contributions to the Municipalities, has created an ongoing crisis, which has prevented the Region from taking the necessary measures to adapt to and address the consequences of the energy transition. Furthermore, the especially low absorption rates of EU funds (i.e. Operational Programmes¹³), and the consequential weaknesses to mobilize financial resources and investments, lead to economic stagnation.

Under these circumstances, we believe that in order for the energy transition to be meaningful and to become a European success story benefiting all European citizens, it is necessary to protect the fundamental rights of the citizens of those Regions which will be affected disproportionately by the transition, so that no Region will be left behind. The EU, as a Union which is based on the principles of solidarity and social cohesion, should acknowledge a) the adverse effects of the transition for the local communities, and, b) the special needs of each area, and act towards ensuring a) the equal access of the citizens to sustainable growth, b) the creation of good jobs, c) the end of energy poverty and d) the protection of the interests of local communities.

In this context, we support the proposal¹⁴ for the adoption of a **Social Pact for Energy Transition**, which will ensure a just transition for the workers, will improve public health, will encourage consumers to adopt new practices and will end energy poverty.

In order to support this socially just transition, besides measures taken at the national level, European solidarity is essential. This solidarity should include the creation of a **European Energy Transition Adjustment Fund**¹⁵, similar to the European Globalization Adjustment Fund.

This specialized financial instrument, which will operate in complementary with the Structural Funds and the other financial instruments, will strengthen the effort to counter the adverse effects of the energy transition in areas such as the Municipality of Kozani. At the same time, in the context of the new Multiannual Financial Framework 2021-2027, part of the resources should be allocated to these efforts to tackle the effects mentioned above.

¹³ The Region of Western Macedonia is among those regions in Greece with the lowest absorption rates, <http://anaptyxi.gov.gr/el-gr/> (accessed: 25 September 2019)

¹⁴ Jacques Delors, Sofia Fernandes και Thomas Pellerin- Carlin (2018), "L' Europe A Besoind' un Pacte Social pour la Transition Énergétique" Notre Europe, Institut Jacques Delors, Policy Brief, 29 January 2018, <https://institutdelors.eu/publications/europe-needs-a-social-pact-for-the-energy-transition/?lang=en> (accessed: 20 September 2019)

¹⁵ Ibid.

The new Municipal Authority of Kozani considers that the above-mentioned steps and measures are in accordance with the "European Pillar of Social Rights"¹⁹, which should be put in action in order to help areas such as our own to tackle the challenges of the energy transition. We cannot abandon entire communities and it will be irresponsible to not respond effectively to the threats that this transition poses for social and economic rights, for employment, income and growth.

Taking into consideration the need for a socially just transition, the principles upon which it is based²⁰, and the needs of each affected area, we are asking for your strong support, so as to ensure that the energy transition will benefit all EU citizens, in line with its stated objectives. In this context, any support towards this direction, and especially towards European Commission, is welcomed. It is our privilege to have such a reliable partner as the CCMI, as the most important challenge for us is to change effectively the industrial profile of our community.

Yours sincerely,
Evaros Mardoutas

Mayor of Kozani

CC:

President of European Economic and Social Committee (EESC)

Mr. Luca Jahier

EESC headquarters: Rue Belliard 99-101

1040 Brussels

Belgium

Luca.Jahier@eesc.europa.eu

¹⁹ For example the European Pillar of Social Rights foresees equal access to opportunities and to the job market, fair conditions of employment, social protection and inclusion, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_en.pdf (accessed: 20 September 2019)

²⁰ Art. 174 TFEU

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Κοζάνη 20/11/2019
Αριθμ. πρωτ.: 36070

To: The President of Consultative Commission on Industrial Change, Lucie STUDNIČNÁ

Dear Ms President,

Η ενεργειακή μετάβαση, η οποία προωθείται στο πλαίσιο της αναθεωρημένης Ενεργειακής Πολιτικής της Ε.Ε., μεταξύ άλλων και μέσω της δέσμης μέτρων για «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους», πέρα από τις ευκαιρίες που παρουσιάζει για τους καταναλωτές, την ανάπτυξη και τις θέσεις εργασίας, ενέχει και σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις για τις τοπικές κοινότητες.

Όπως γνωρίζετε και έχετε διαπιστώσει από τις σχετικές συναντήσεις στις οποίες συμμετέχετε με αντιπροσώπους σας, οι δυσμενείς αυτές επιπτώσεις που επιφέρει η ενεργειακή μετάβαση στις υφιστάμενες θέσεις εργασίας, στην τοπική οικονομία και ανάπτυξη, στην ενεργειακή φτώχεια και στην ενεργειακή επάρκεια συγκεκριμένων περιοχών, καθιστούν επιτακτική την εξεύρεση λύσεων σε συνάρτηση με τις ιδιαίτερες ανάγκες των περιοχών εκείνων, που η οικονομία τους βασίζεται κυρίως στην εξορυκτική δραστηριότητα και ηλεκτροπαραγωγή από στερεά ορυκτά καύσιμα, όπως ο λιγνίτης.

Ο Δήμος Κοζάνης, ο οποίος συμμετέχει στις πρωτοβουλίες της Επιτροπής στο πλαίσιο της Πλατφόρμας για τη μετάβαση των Ανθρακοφόρων Περιφερειών της Ένωσης, είναι ο μεγαλύτερος σε πληθυσμό δήμος της περιφέρειας της Δυτικής Μακεδονίας, μιας περιοχής από τις λίγες στην Ε.Ε. όπου λαμβάνουν χώρα τέτοιου μεγέθους λιγνιτικές δραστηριότητες.

Η εγκατεστημένη ισχύς των εν λειτουργία μονάδων της Περιφέρειας, οι περισσότερες εκ των οποίων (60%) βρίσκονται στα όρια του Δήμου Κοζάνης¹, ξεπερνούσε στην αρχή της

¹Η εγκατεστημένη ισχύς στα όρια του Δήμου Κοζάνης που περιλαμβάνεται στις Μονάδες των ΑΗΣ Αγ. Δημητρίου και Καρδιάς ανέρχεται περίπου στα 2,7 GW, βλ. ΑΔΜΗΕ, Μονάδες στο Μητρώο Μονάδων, παρατίθεται εδώ: <http://www.admie.gr/en/operations-data/registers/generation-unit-register/production-units-in-units-register/>

περασμένης δεκαετίας τα 4,4 GW² με τη συμμετοχή του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή να ανέρχεται στο 61%³, κάτι που σήμερα μειώθηκε στο 30%⁴. Σύμφωνα με μια μελέτη⁵, για κάθε 1.000 τόνους λιγνίτη που παράγονται, συντηρούνται στην περιοχή περίπου 0,35 θέσεις εργασίας ενώ για κάθε θέση εργασίας στην Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. συντηρούνται περίπου 3-4 επαγόμενες θέσεις εργασίας στην ευρύτερη περιοχή. Κατόπιν της εξάντλησης του χρόνου λειτουργίας κάποιων μονάδων, αναμένεται η διακοπή λειτουργίας τους,⁶ ενώ ο υπολειπόμενος χρόνος λειτουργίας των εν ενεργεία μονάδων αναμένεται να εξαντληθεί εντός της επομένης δεκαετίας. Συνέπεια των προαναφερθέντων είναι η λιγνιτική δραστηριότητα να έχει περιοριστεί τα τελευταία 10 χρόνια σε ποσοστό άνω του 50%, συνεχίζοντας να βαίνει μειούμενη, ενώ σύμφωνα με τον ενεργειακό σχεδιασμό της χώρας⁷ και τις πρόσφατες δηλώσεις του νέου Πρωθυπουργού⁸, έως το 2028 αναμένεται να σταματήσουν να λειτουργούν όλες οι λιγνιτικές μονάδες.

Καθώς το παραγωγικό και βιομηχανικό μοντέλο της περιοχής μας βασίστηκε κυρίως στη λιγνιτική δραστηριότητα, οι ανωτέρω αλλαγές έχουν άμεση επίπτωση στις θέσεις εργασίας και το εισόδημα των νοικοκυριών, αλλά και στην τοπική οικονομία και ανάπτυξη. Συγκεκριμένα, έχει ήδη παρατηρηθεί μια μείωση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ κατά 8,9% μόλις σε ένα χρόνο⁹, ενώ ο ρυθμός μείωσης του κατά κεφαλήν εισοδήματος είναι κατά πολύ μεγαλύτερος του εθνικού μέσου όρου. Επιπροσθέτως, η ανεργία στο Δήμο μας είναι από τις υψηλότερες στη χώρα, ενώ η περιοχή μας συγκαταλέγεται στις τρεις περιφέρειες με την υψηλότερη ανεργία στην Ε.Ε. (27%)¹⁰. Ταυτόχρονα, έχει παρατηρηθεί μια διαχρονική αύξηση της ανεργίας στην περιοχή μας, η οποία είναι αντιστρόφως ανάλογη της μείωσης της λιγνιτικής δραστηριότητας. Η αύξηση της ανεργίας επιφέρει επιπλέον μια σειρά επιπτώσεων στην περιοχή μας, όπως η μείωση του πληθυσμού¹¹, η μετανάστευση νέων ανθρώπων, αλλά

²Βλ. Public Power Corporation S.A. (2010), Corporate Social Responsibility and Sustainability Report, Athens, παρατίθεται εδώ: https://www.dei.gr/Documents2/DEH_CSR_English.pdf

³Ibid.

⁴Τα στοιχεία του 2017 δείχνουν ότι η συμμετοχή ανέρχεται στο 36%, βλ. Public Power Corporation S.A. (2017), Corporate Social Responsibility and Sustainability Report, Athens, παρατίθεται εδώ:

https://www.dei.gr/Documents2/EKE/EKE_2017_EN_WEB_3.pdf, ενώ μέχρι σήμερα η συμμετοχή βαίνει μειούμενη.

⁵Βλ. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος/Τμήμα Δυτικής Μακεδονίας (2018), Επικαιροποίηση μελέτης «Εκτίμηση του κόστους μετάβασης της Δυτικής Μακεδονίας σε καθεστώς χαμηλής», παρατίθεται εδώ: http://tdm.tee.gr/wp-content/uploads/2018/04/decarbonization-cost-WM_FINAL_29_3_2018.pdf

⁶Πρόκειται για τις δύο μονάδες του ΑΗΣ Καρδιάς και του ΑΗΣ Αμυνταίου οι οποίες λειτουργούν σε καθεστώς παράτασης των ωρών λειτουργίας βλ. υπ. αριθμ. ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/56257/7231 Απόφαση (ΦΕΚ τ. Β'/2646/ 01-07-2019) και ΥΠΕΝ/ΥΠΡΓ/82568/11912 Απόφαση (ΦΕΚ τ. Β'/ 5301/26-11-2018).

⁷Βλ. Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, «Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα», παρατίθεται εδώ: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/greece_draftnecr.pdf

⁸Βλ. Ελληνική Δημοκρατία, Πρωθυπουργός «[...] Στόχος μας είναι να κλείσουμε όλες τις λιγνιτικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέχρι το 2028 μολονότι είμαστε μεγάλος παραγωγός λιγνίτη», παρατίθεται εδώ: <https://primeminister.gr/2019/09/23/22241>

⁹Βλ. ΕΛΣΤΑΤ (2019), Δελτίο Τύπου, Περιφερειακοί Λογαριασμοί: «Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία για το έτος 2016 και αναθεωρημένα στοιχεία για το έτος 2015», παρατίθεται εδώ: <http://www.statistics.gr/documents/20181/d1e38f18-994a-4abb-ad61-2ac1ab6cfc1f>

¹⁰Βλ. Eurostat (2019), Unemployment in the EU regions in 2018, παρατίθεται εδώ:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9746862/1-29042019-BP-EN.pdf/329a9132-20c0-485b-aa22-b34864c22fde>

¹¹Ο πληθυσμός στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας παρουσίασε μείωση ύψους 9,4% σε 7 χρόνια (από το 2012 – 2018), βλ. Eurostat, Population on 1 January by NUTS 2 region, παρατίθεται εδώ:

<https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00096/default/table?lang=en>

και πτώση όλων των δεικτών της τοπικής οικονομίας (όπως της ανταγωνιστικότητας¹², του επιπέδου της υγείας κ.α.).

Συνέπεια των ανωτέρω είναι ο Δήμος μας να πλήττεται και αναμένεται να πληγεί ακόμη περισσότερο από την ενεργειακή μετάβαση σε καθεστώς καθαρής ενέργειας.

Σημαντικό επίσης, είναι να τονίσουμε, ότι από την λειτουργία των ατμοηλεκτρικών σταθμών θερμαίνονται τρεις μεγάλες πόλεις (μέσω τηλεθέρμανσης) και μικρότερες κοινότητες με συνολικό πληθυσμό άνω των 120.000 ατόμων, και ακόμη πρέπει να σημειωθεί, ότι είμαστε μια περιοχή, όπου σημειώνεται ρεκόρ χαμηλών θερμοκρασιών και ο χειμώνας κάθε έτους έχει μια μακρά διάρκεια, τουλάχιστον έξι μηνών.

Η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε., αφενός οφείλει ποσά της τάξεως των 130 εκατομμυρίων Ευρώ στους ενεργειακούς Δήμους και την Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, λόγω των υποχρεώσεων της που απορρέουν από το τέως «Τέλος Ανάπτυξης Βιομηχανικών περιοχών παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από λιγνιτικούς σταθμούς», αφετέρου, δεν έδωσε τον απαιτούμενο χρόνο και τη δυνατότητα στην περιοχή να προσαρμοστεί για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της μετάβασης. Επιπλέον η ιδιαίτερα χαμηλή απορροφητικότητα των πόρων του ΕΣΠΑ¹³ και η παρεπόμενη αδυναμία να κινητοποιηθούν επιπλέον πόροι, σε συνδυασμό με την απουσία νέων επενδύσεων οδήγησε την περιοχή σε μια παρατεταμένη στασιμότητα.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, θεωρούμε πως για να έχει νόημα η ενεργειακή μετάβαση και να αποτελέσει μια Ευρωπαϊκή επιτυχία προς όφελος όλων των Ευρωπαίων πολιτών, είναι απαραίτητη η διασφάλιση και η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των κατοίκων των περιοχών που θα κληθούν να επωμιστούν το μεγαλύτερο βάρος των επικείμενων αλλαγών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ως μια Ένωση που βασίζεται μεταξύ άλλων στις αρχές της αλληλεγγύης και της πολιτικής συνοχής, οφείλει να αναγνωρίσει τις δυσμενείς επιπτώσεις που επέρχονται από τις αλλαγές αυτές για τους τοπικούς πληθυσμούς, τις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε περιοχής, όπως είναι και ο Δήμος της Κοζάνης. Οφείλει να συνδράμει με τις δράσεις της προς την κατεύθυνση της διασφάλισης της ισότιμης πρόσβασης των πολιτών στη βιώσιμη ανάπτυξη, στη δημιουργία νέων θέσεων αξιοπρεπούς εργασίας και υψηλής ποιότητας θέσεων απασχόλησης, στην εξάλειψη της ενεργειακής φτώχειας, και την προστασία των συμφερόντων των τοπικών κοινοτήτων.

¹²Στο δείκτη RCI 2016 η Δυτική Μακεδονία κατατάσσεται 252^η σε ανταγωνιστικότητα σε σύνολο 263 Περιφερειών της Ε.Ε., παρατίθεται εδώ: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2017/the-eu-regional-competitiveness-index-2016

¹³Η Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας συγκαταλέγεται στις περιφέρειες με τη χαμηλότερη απορροφητικότητα στην Ελλάδα, παρατίθεται εδώ: <http://anaptyxi.gov.gr/el-gr/>

Στο πλαίσιο αυτό, συμμεριζόμαστε στην πρόταση¹⁴ για την υιοθέτηση ενός **Κοινωνικού Συμφώνου για την Ενεργειακή Μετάβαση**, το οποίο θα βασίζεται στους πυλώνες της διασφάλισης μιας δίκαιης μετάβασης για τους εργαζομένους, της βελτίωσης της δημόσιας υγείας των πολιτών, της ενθάρρυνσης των καταναλωτών για μια ενεργειακή μετάβαση καθώς και την εξάλειψη της ενεργειακής φτώχειας.

Προκειμένου να υποστηριχθεί μια τέτοιου είδους κοινωνικά δίκαιη μετάβαση, κρίνεται αναγκαία η συμβολή, της Ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, πέραν της εθνικής. Η αλληλεγγύη αυτή μπορεί να περιλαμβάνει την ίδρυση ενός Ταμείου, που θα λάβει τη μορφή ενός **Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Ενεργειακή Μετάβαση**¹⁵, ανάλογου με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση.

Η εξειδικευμένη αυτή χρηματοδοτική συνδρομή, λειτουργώντας παράλληλα με τα υπόλοιπα Διαρθρωτικά Ταμεία και με άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία, θα ενισχύσει την προσπάθεια αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων, που ξεκίνησαν να κάνουν ήδη την εμφάνισή τους σε περιοχές όπως η δική μας. Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, θα πρέπει να προβλεφθεί άμεσα, η διασφάλιση ενός συγκεκριμένου μέρους των πόρων ειδικά για την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων επιπτώσεων.

Ο Δήμος Κοζάνης, σε σύγκριση με άλλες περιοχές της Ε.Ε. με παρόμοια χαρακτηριστικά, αναμένεται να πληγεί δυσανάλογα, καθώς είναι περισσότερο ευάλωτος στις επερχόμενες αλλαγές. Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτών, ζητούμε την άμεση λήψη μέτρων, στο πλαίσιο των προαναφερόμενων προτάσεων και Ενωσιακών αρχών, τα οποία, πιο ειδικά, θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- 1. Την παροχή ολοκληρωμένης τεχνικής βοήθειας για τη σύνταξη κι εφαρμογή ενός εξειδικευμένου Στρατηγικού Σχεδίου, το οποίο θα προβλέπει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και πηγές χρηματοδότησης για την μετάβαση της περιοχής σε καθεστώς καθαρής ενέργειας. Το χρονοδιάγραμμα αυτό θα πρέπει αυστηρά να παρακολουθεί την υπό εξέλιξη απόσυρση των ατμοηλεκτρικών μονάδων, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος τυχόν κενού μεταξύ απόδοσης των νέων επενδύσεων και της επίδρασής τους στο ανθρώπινο κεφάλαιο.*
- 2. Τον προσδιορισμό και τη θεσμοθέτηση νέων ειδικότερων χρηματοδοτικών εργαλείων, που θα είναι προορισμένα αποκλειστικά για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων που έχουν ήδη ξεκινήσει να κάνουν την εμφάνισή τους στο Δήμο μας και που στόχο θα έχουν την ενίσχυση της έρευνας, της καινοτομίας, της εκπαίδευσης και των επενδύσεων σε καθαρές μορφές ενέργειας.*

¹⁴Βλ. Πρόταση των Jacques Delors, Sofia Fernandes και Thomas Pellerin- Carlin (2018), "L' Europe A Besoin d'un Pacte Social pour la Transition Énergétique" Notre Europe, Institut Jacques Delors, Policy Brief, 29 January 2018, παρατίθεται εδώ: <https://institutdelors.eu/publications/europe-needs-a-social-pact-for-the-energy-transition/?lang=en>

¹⁵Ibid.

3. Την ισότιμη μεταχείριση του Δήμου μας με άλλες περιοχές της Ε.Ε. με ανάλογα χαρακτηριστικά¹⁶, οι οποίες έχουν πρόσβαση σε επιπλέον χρηματοδοτικά μέσα καθώς και σε πρωτοβουλίες όπως η «Πλατφόρμα για την Βιομηχανική Μετάβαση¹⁷», τα οποία θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τα παραπάνω.
4. Τη στήριξη για τη δημιουργία εντός των ορίων του Δήμου μας, ενός θεσμοθετημένου πλαισίου προσέλκυσης και προστασίας εγχώριων και ξένων επενδύσεων, στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών κανόνων, όπως έγινε και σε άλλα κράτη-μέλη¹⁸, με στόχο την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της βιομηχανικής μετάβασης στις θέσεις εργασίας, την προσέλκυση επενδύσεων στον τομέα της καθαρής ενέργειας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Στο πλαίσιο αυτό μπορούν να αξιοποιηθούν όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής, όπως το ανθρώπινο κεφάλαιο, η ανάδειξη καινοτόμων μεθόδων παραγωγής στον πρωτογενή τομέα, η αξιοποίηση της εκτός ηλεκτρικής χρήσης του λιγνίτη και η περαιτέρω αξιοποίηση των δικτύων μεταφοράς ενέργειας, μεταφορών και φυσικού αερίου, οι φυσικοί πόροι για ΑΠΕ καθώς και επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες της ψηφιακής οικονομίας και επενδύσεις, που αυξάνουν την παραγωγικότητα του πρωτογενή τομέα.
5. Την άμεση υλοποίηση των ανωτέρω δράσεων σε συνάρτηση με την επικείμενη παύση της λιγνιτικής δραστηριότητας που συντελείται στα όρια του Δήμου μας ώστε να αντιμετωπιστεί έγκαιρα η περαιτέρω αύξηση της ανεργίας, να διασφαλιστεί η ενεργειακή επάρκεια για την θέρμανση των νοικοκυριών (τηλεθέρμανση), να καταπολεμηθεί η ενεργειακή φτώχεια και να διασφαλιστεί η υγεία των πολιτών, καθώς τα μέτρα χρειάζονται χρόνο προκειμένου να αποδώσουν.

Θεωρούμε, ως νέα Δημοτική Αρχή, πως όλα τα ανωτέρω είναι σύμφωνα και με τις αρχές του «Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων¹⁹», διότι οι νέες προκλήσεις που καλείται ο ευάλωτος Δήμος μας να αντιμετωπίσει, απειλούν άμεσα κεκτημένα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα επιφέροντας μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στην απασχόληση, το εισόδημα και την ανάπτυξη.

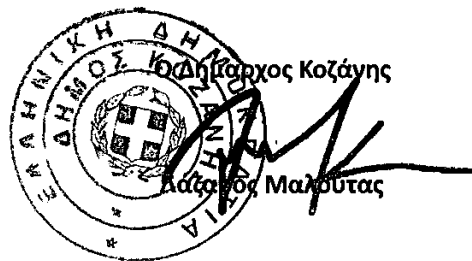
¹⁶Βλ. σχετικά με τη χρηματοδοτική στήριξη ύψους 120 εκατομμυρίων Ευρώ που έλαβε για το σκοπό αυτό η Περιφέρεια της Σιλεσίας από πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, παρατίθεται εδώ: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/pages/initiative_5_support_en_1.pdf

¹⁷Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Strengthening Innovation in Europe's Regions: Strategies for resilient, inclusive and sustainable growth, παρατίθεται εδώ: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0376&from=EL>

¹⁸Όπως για παράδειγμα στην Πολωνία, παρατίθεται εδώ: <http://www.invest-in-silesia.pl/index.php?page=katowicka-specjalna-strefa-ekonomiczna-2> καθώς και στη Λιθουανία, παρατίθεται εδώ: <https://investlithuania.com/investment-locations/fez/>

¹⁹Βλ. σχετικά με τις αναφερόμενες στον Πυλώνα αρχές για ίσες ευκαιρίες και πρόσβαση στην αγορά εργασίας, δίκαιους όρους εργασίας και κοινωνική προστασία και ένταξη, παρατίθεται εδώ: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_en.pdf

Λαμβάνοντας υπόψη τις επιταγές μιας κοινωνικά δίκαιης μετάβασης, τις αρχές στις οποίες εδράζεται²⁰ αυτή, καθώς και τις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε περιοχής, ζητούμε την ειλικρινή στήριξή σας στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας, ώστε να αποβεί η ενεργειακή μετάβαση προς όφελος όλων των πολιτών της Ένωσης, σύμφωνα με τους διακηρυγμένους στόχους. Στο πλαίσιο αυτό, οι όποιες παραινέσεις σας προς αυτή την κατεύθυνση, ιδίως προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι καλοδεχούμενες ενώ είναι ευχάριστο για το Δήμο Κοζάνης να έχει έναν αξιόπιστο συνομιλητή με αρμοδιότητα στις μεταλλαγές στον βιομηχανικό τομέα, καθώς ο πυρήνας των αλλαγών που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε βρίσκεται στο κομμάτι της βιομηχανικής μετάβασης και της αλλαγής του βιομηχανικού μοντέλου της περιοχής μας.

CC:

President of European Economic and Social Committee (EESC)

Mr. Luca Jahier

EESC headquarters: Rue Belliard 99-101

1040 Brussels

Belgium

Luca.Jahier@eesc.europa.eu

²⁰Μεταξύ άλλων αρχών και σε εκείνες που απορρέουν από το Άρθρο 174 ΣΛΕΕ